

ЗОЛОТІ РОЗСИПИ СПАДЩИНИ ФЕДОРА ПОЧЕРНЯЄВА: УРОЧИСТОСТІ З НАГОДИ 80-РІЧЧЯ ВЧЕНОГО Й ОРГАНІЗАТОРА НАУКИ

20 лютого 2009 року сільськогосподарська спільнота Полтави вшанувала пам'ять відомого вченого-селекціонера в галузі свинарства, лауреата Державної премії України, доктора сільськогосподарських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, члена-кореспондента ВАСГНІЛ Федора Кузьмича Почерняєва (1.02.1929 – 13.10.1987).

З нагоди 80-річчя від дня його народження на факультеті технології виробництва та переробки продукції тваринництва Полтавської державної аграрної академії (колишньому зоотехнічному факультеті Полтавського сільськогосподарського інституту, який 55 років тому закінчив ювіляр), відбулися урочистий урок пам'яті та презентація книги про вченого.

В урочистостях взяли участь колеги, друзі, учні Ф.К. Почерняєва, викладачі, аспіранти, студенти. На урок пам'яті завітали також дружина вченого – Галина Михайлівна Почерняєва, теж випускниця нашого вузу, кандидат сільськогосподарських наук, у минулому – старший науковий співробітник інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН, син – Костянтин Федорович Почерняєв – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник вищеназваного інституту, а також донька – Вікторія Федорівна Почерняєва – доктор медичних наук, професор,

завідувач кафедри радіології Української медичної стоматологічної академії.

Приємно, що ведучими дійства були студентки четвертого курсу Тетяна П'ятак, Ольга Свирид, Вікторія Кісіль, Яна Ванюхіна, Ольга Ільїна.

Їх повідомлення органічно перепліталися з виступами науковців: ректора академії, професора В.М. Писаренка, академіка УААН В.П. Рибалка, члена-кореспондента УААН М.Д. Березовського, професорів В.М. Нагаєвича, І.С. Трончука, доцентів А.А. Геті, Н.Д. Голуб, а також людей, які близько знали вченого: заслужених працівників сільського господарства України – М.М. Борисенка, М.М. Опари, друга – М.І. Ковгана, дружини – Г.М. Почерняєвої, дочки – В.Ф. Почерняєвої.

У зазначених виступах не раз наголошувалося, що головними рисами ювіляра були талановитість, працьовитість, порядність, тактовність.

Учений пройшов шлях від аспіранта до директора Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН, пропрацювавши на цій посаді 17 років.

Лейтмотивом уроку була думка про те, що все коротке життя ювіляра (а прожив він лише 58 років) було присвячене збагаченню вітчизняної зоотехнічної науки. Про це красномовно свідчить його інтелектуальний доробок, а це – 164 наукові праці, серед яких монографії, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації та авторські свідоцтва.

Крім цього Федір Кузьмич створив власну наукову школу, з якої вийшло 10 кандидатів наук. За його участі та редакції було видано 11 Державних племінних книг свиней великої білої породи. Він брав участь у створенні чотирьох нових високопродуктивних ліній великої білої породи, очолив колектив учених – авторів породи свиней м'ясного типу (ПМ-1), яким 11 грудня 1984 року було присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки.

Чималу частку знань і сил ювіляр віддавав редакторській діяльності – це наукові праці й збірки, рекомендації та навчальні посібники, а також багаторічна участь у редакційних колегіях таких поважних і відомих журналів, як «Свиноводство» (17 років) та «Тваринництво України» (10 років).

Почерняєв Ф.К. завжди піклувався про розбудову бази інституту та його дослідного господарства. За часів його директорства в дослідному господарстві значно збільшилося виробництво продукції тваринництва та рослинництва, а колектив інституту було нагороджено орденом «Знак Пошани».

Тому й не дивно, що саме в ролі лідера галузі свинарства Ф.К. Почерняєв чимало разів виїздив до Швеції (1962 р.), Бельгії (1966 р.), Великої Британії (1971 р.), Німеччини (1972 р.), США (1972 р.), Данії (1979 р.) та в країни близького зарубіжжя для закупівлі племінних свиней, а також вивчення розвитку галузі в згаданих країнах і використання їх досвіду як в Україні, так і на теренах усього колишнього СРСР.

Учений із гідністю представляв інтереси інституту у багатьох науково-технічних та координаційних радах, від загальноєвропейських до республіканських й обласних. Про високий авторитет Ф.К. Почерняєва свідчить і те, що з 1971 року він обирався депутатом міської Ради народних депутатів, а з 1980 року – депутатом обласної Ради 17-го, 18-го та 19-го скликань. До нього приходили зі своїми проблемами не лише співробітники, а й зовсім незнайомі люди. Він завжди уважно вислуховував їх і знаходив можливість допомогти.

Разом із цим відмічалось, що Федір Кузьмич

був чудовим батьком, добрим і чуйним другом, азартним спортсменом, справним косарем, знавцем поезії та її декламатором.

Майже 18 років він носив у кишені вирізаний колись із газети вірш російського поета Андрія Дементьєва «Серця золотий запас». Саме рядок із цього вірша став заголовком до книги «Серця золотий запас: штрихи до портрета вченого, організатора аграрної науки Федора Почерняєва» (укладачі: В.М. Нагаєвич, В.М. Самородов, науковий редактор В.П. Рибалко), яку було презентовано на уроці пам'яті й подаровано його учасникам. Більшість із них висловили сподівання, що ім'я Ф.К. Почерняєва буде гідно увічнено в Полтаві. Висловлювалася також пропозиція про присвоєння його імені кафедрі розведення і генетики сільськогосподарських тварин Полтавської державної аграрної академії.

Завершився захід покладанням живих квітів до пам'ятної дошки на фасаді першого учбового корпусу академії, в якому свого часу навчався ювіляр.

Урок пам'яті красномовно довів: спадщина Ф.К. Почерняєва живе, її золоті розсипи використовуються вченими та практиками сьогодні, вони не втратять своєї значущості й у майбутньому.

*В.М. Нагаєвич, професор,
В.М. Самородов, доцент
Полтавська державна аграрна академія*